

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2026 m. liepos 20 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Olego Fedosiuko (kolegijos pirmininko), Eligijaus Gladučio (pranešėjo) ir Alvydo Pikelio, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pagal **administracinę atsakomybę patrauktos Neringos Bruzgytės atstovo advokato Arūno Žliobos** prašymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ir ANK) 658 straipsnio 1 dalies 5 punktu, atnaujintą administracinio nusižengimo byla.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I. Bylos esmė

1. N. Bruzgytė Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Kelių policijos valdybos (toliau – ir Institucija) 2025 m. spalio 3 d. nutarimu pagal ANK 416 straipsnio 3 dalį nubausta 90 Eur bauda, pagal ANK 424 straipsnio 3 dalį – 375 Eur bauda bei specialiosios teisės – teisės vairuoti transporto priemonės – atėmimu devyniems mėnesiams ir, vadovaujantis ANK 38 straipsniu, galutine administracine nuobauda – 375 Eur bauda bei teisės vairuoti transporto priemonės atėmimu devyniems mėnesiams už tai, kad 2023 m. spalio 29 d. 13.20 val. kelio Klaipėda–Liepoja 20–24 km vairavo transporto priemonę „Volkswagen“ ir nustatytą vidutinį 90 km/val. greitį viršijo 24 km/val., t. y. važiojo 114 km/val. greičiu (įvertinus paklaidą). Taip pat N. Bruzgytė vairavo transporto priemonę neturėdama teisės vairuoti, nes, pasibaigus teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo terminui, neįvykdė sąlygų ją susigrąžinti. Tokie N. Bruzgytės veiksmai įvertinti kaip pažeidę Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950, (toliau – ir KET) 14, 127 punktų nuostatas.
2. Klaipėdos apylinkės teismo 2025 m. gruodžio 1 d. nutartimi administracinę atsakomybę patrauktos N. Bruzgytės atstovo advokato A. Žliobos skundas tenkintas iš dalies ir pakeistas Institucijos 2025 m. spalio 3 d. nutarimas – pritaikius ANK 34 straipsnio 6 dalį, sutrumpintas N. Bruzgytei pagal ANK 424 straipsnio 3 dalį paskirtos administracinio poveikio priemonės – teisės vairuoti transporto priemonės – atėmimo terminas iki vieno mėnesio. Kita nutarimo dalis palikta nepakeista.

3. Klaipėdos apygardos teismo 2026 m. vasario 2 d. nutartimi Klaipėdos apylinkės teismo 2025 m. gruodžio 1 d. nutartis palikta nepakeista ir administracinė atsakomybė patrauktos N. Bruzgytės atstovo advokato A. Žliobos apeliacinis skundas netenkintas.
4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegijos 2026 m. kovo 9 d. nutartimi administracinė atsakomybė patrauktos N. Bruzgytės atstovo advokato A. Žliobos prašymas priimtas ir administracinio nusižengimo byla atnaujinta.

II. Prašymo atnaujinti administracinio nusižengimo bylą ir atsiliepimo į ją argumentai

5. Pareiškėjas prašo panaikinti Institucijos nutarimą, teismų nutartis ir administracinio nusižengimo teiseną nutraukti, taip pat priteisti N. Bruzgytei patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Pareiškėjas prašyme nurodo:
 - 5.1. Teismai netinkamai išaiškino ir pritaikė ANK 424 straipsnio 3 dalį. N. Bruzgytė nuolat negyvena Lietuvoje, turi galiojančią teisę vairuoti transporto priemonės, suteiktą Jungtinėse Amerikos Valstijose. Anksčiau paskirto teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo terminas ANK 424 straipsnio 3 dalyje nustatyto nusižengimo padarymo metu jau buvo pasibaigęs. Kadangi draudimo laikotarpis (atėmimo terminas) baigėsi, o N. Bruzgytė turi galiojančią teisę vairuoti kitoje valstybėje, ji galėjo ir gali vairuoti transporto priemonės ir Lietuvoje.
 - 5.2. Aplinkybė, jog teisės atėmimo terminas pasibaigęs, reiškia, kad nebegalima teigti, jog asmens teisė sustabdyta. Sustabdytas turi pradžią ir pabaigą – jis negali tęstis visą likusį pažeidėjo gyvenimą. Jei teisės atėmimo terminas pasibaigęs, asmens vairavimas nelaikomas vairavimu neturint teisės, net jei jis dar neatliko visų susigrąžinimo formalumų. Tokie formalūs reikalavimai negali būti vertinami kaip naujo pažeidimo pagrindas, nes teisės atėmimo poveikio priemonė jau įvykdyta. Kadangi pareiškėja nereziduoja Lietuvoje ir turi kitoje šalyje suteiktą vairavimo teisę, jai nebuvo poreikio susigrąžinti Lietuvoje prarastą teisę vairuoti, kitaip tariant, pareiškėjai apskritai nebūtina turėti Lietuvoje suteiktą vairavimo teisę, kad ji galėtų teisėtai vairuoti. Tačiau skundžiamais sprendimais pareiškėja iš esmės yra verčiama vykdyti teisės vairuoti susigrąžinimo sąlygas. Tai, kad teisė vairuoti jau pasibaigus terminui asmeniui nebegrąžinta, nereiškia, kad teisė yra sustabdyta – tiesiog ji neatkurta dėl formalių priežasčių. Atsižvelgiant į tai, esama situacija neatitinka ANK 424 straipsnio 3 dalyje nustatytų sudėties požymių.
6. Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Kelių policijos valdybos 2-ojo skyriaus vyriausioji tyrėja Justina Višinskienė atsiliepimu prašo prašymą atmesti ir palikti galioti Klaipėdos apygardos teismo 2026 m. vasario 2 d. nutartį. Pareigūnė atsiliepime nurodo:
 - 6.1. N. Bruzgytė 2023 m. vasario 24 d. nubausta pagal ANK 420 straipsnio 1 dalį 85 Eur bauda kartu su administracinio poveikio priemone – specialiosios teisės vairuoti transporto priemonės atėmimu trims mėnesiams. Su padarytu administraciniu nusižengimu N. Bruzgytė sutiko, 2023 m. vasario 24 d. administracinį nurodymą įvykdė.
 - 6.2. Aptariamas administracinis nusižengimas užfiksuotas 2023 m. spalio 29 d., tuo metu N. Bruzgytė Lietuvos Respublikoje teisės vairuoti transporto priemonės nebuvo susigrąžinusi. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. IV-418 „Dėl teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo ir grąžinimo tvarkos aprašo“ (toliau – Aprašas) 9 punkte įtvirtinta, kad asmenys, iš kurių teisė vairuoti buvo atimta, siekdami susigrąžinti teisę vairuoti, pasibaigus teisės vairuoti atėmimo terminui, kai asmens sveikatos būklė ar elgesys atitinka nustatytus reikalavimus (jei teisė vairuoti buvo atimta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – ir SEAKI) 24 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą pagrindą), pateikia bet kuriam VI „Regitra“

vairuotojo pažymėjimus išduodančiam padaliniui (kai siekiama susigrąžinti teisę vairuoti motorines transporto priemones) prašymą grąžinti teisę vairuoti ir šiuos dokumentus: galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą ir pažymą, kad asmuo yra pabaigęs papildomą vairuotojų mokymą (kai teisė vairuoti motorines transporto priemones buvo atimta už KET pažeidimą(-us)). Aprašo 13 punkte nustatyta, kad, įvertinęs gautus Aprašo 9 punkte nurodytus dokumentus ir Aprašo 12 punkte nurodytų patikrinimų rezultatus, VI „Regitra“ įgaliotas darbuotojas priima sprendimą grąžinti ar atsisakyti grąžinti teisę vairuoti.

6.3. Remiantis aptartu teisiniu reglamentavimu, N. Bruzgytė, pasibaigus nustatytam teisės vairuoti transporto priemones Lietuvos Respublikoje atėmimo terminui ir norėdama vairuoti transporto priemonę Lietuvos Respublikoje, turėjo ir privalėjo įvykdyti Lietuvos Respublikoje įtvirtintas sąlygas, tačiau to nepadarė. N. Bruzgytė administracinę atsakomybę pagal ANK 424 straipsnio 3 dalį patraukta teisėtai ir pagrįstai.

III. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo argumentai ir išvados

7. Administracinę atsakomybę patrauktos N. Bruzgytės atstovo advokato A. Žliobos prašymas tenkintinas iš dalies.

Dėl ANK 424 straipsnio 3 dalies taikymo

8. ANK 424 straipsnio 3 dalyje nustatyta atsakomybė už transporto priemonių vairavimą neturint teisės jas vairuoti ar neturint teisės vairuoti šios rūšies transporto priemones arba vairuojant transporto priemonę, kai vairuojančiam asmeniui sustabdyta teisė vairuoti transporto priemones. ANK 424 straipsnio 1, 3 dalyse įtvirtintų normų dispozicijos yra blanketinės, todėl konkrečios taisyklės, kurių pažeidimas gali užtraukti administracinę atsakomybę, suformuluotos kituose norminiuose teisės aktuose.
9. Draudimas vairuoti motorinę transporto priemonę asmenims, neturintiems šios teisės, įtvirtintas Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje bei Kelių eismo taisyklių 14 punkte.
10. Pagal SEAKĮ 22 straipsnio 1 dalies nuostatas, Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims teisė vairuoti motorines transporto priemones ar jų junginius su priekabomis, traktorius, savaeigės mašinos, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nustatytą atvejį (teisę vairuoti karinei įrangai priskiriamas taktines ir logistines transporto priemones ar jų junginius su priekabomis), suteikiama ne jaunesniems kaip šiame įstatyme nustatyto amžiaus asmenims, kurių sveikatos būklė yra tinkama vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę, traktorių, savaeigę mašiną, mokantiems KET, išmanantiems kitus teisės aktus, reglamentuojančius kelių eismą, mokantiems vairuoti, nustatyta tvarka išlaikiusiems egzaminus ir turintiems vairuotojo pažymėjimą.
11. Teisės vairuoti atėmimo pagrindai bei šios teisės grąžinimo sąlygos nustatyti SEAKĮ 24 straipsnyje. Antai, asmeniui, kuriam teisė vairuoti transporto priemones buvo atimta dėl KET pažeidimų, ši teisė grąžinama tik jam nustatyta tvarka užbaigus papildomą vairuotojų mokymą (straipsnio 3 dalis); asmeniui, iš kurio pagal įstatymus teisė vairuoti transporto priemones buvo atimta dėl teisės pažeidimo padarymo vieniems metams ir ilgiau, teisė vairuoti transporto priemones grąžinama tik pasibaigus šios teisės atėmimo laikui ir baigus papildomą vairuotojų mokymą bei perlaikius vairavimo egzaminą, išskyrus asmenį, kuriam teisė vairuoti transporto priemones buvo atimta už tai, kad jis padarė teisės pažeidimą būdamas neblaivus arba apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų (straipsnio 4 dalis).

Asmeniui, iš kurio pagal įstatymus teisė vairuoti transporto priemonės buvo atimta už tai, kad jis padarė teisės pažeidimą būdamas neblaivus arba apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, teisė vairuoti transporto priemonės grąžinama tik pasibaigus šios teisės atėmimo laikui, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka po medicininės ir švietėjiškos atestacijos, baigus vairavimo esant neblaiviam prevencijos programą, papildomą vairuotojų mokymą ir perlaikius vairavimo egzaminą. Reikalavimas baigti vairavimo esant neblaiviam prevencijos programą netaikomas, jeigu asmeniui nepaskirta administracinio poveikio priemonė – draudimas vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai. Reikalavimas perlaikyti vairavimo egzaminą netaikomas, jeigu dėl šioje dalyje nurodyto teisės pažeidimo padarymo teisė vairuoti transporto priemonės buvo atimta trumpesniam negu vieni metai laikui (straipsnio 5 dalis).

12. Asmenys, vairavę transporto priemonę, nors šios teisės atėmimo terminas ir yra pasibaigęs, tačiau atitinkamai neįvykdę šių papildomų sąlygų, ANK 424 straipsnio 3 dalies straipsnio prasme laikomi neturinčiais teisės vairuoti transporto priemonę. Vis dėlto šiai taisyklei egzistuoja įstatymu nustatytos išlygos, susijusios su tarptautinių konvencijų bei Europos Sąjungos direktyvų nuostatų dėl tarptautinių bei kitoje šalyje išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimo įtvirtinimu nacionalinėje teisėje.
13. SEAKĮ 2 straipsnio 93 punkte nustatyta, kad asmens teisė vairuoti tam tikros kategorijos motorinę transporto priemonę (motorines transporto priemones) patvirtina teisės aktų nustatyta tvarka išduotas vairuotojo pažymėjimas.
14. Pakeitus šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalies nuostatas, įsigaliojusias 2022 m. lapkričio 1 d., buvo nustatyta, kad Lietuvos Respublikoje išduoto vairuotojo pažymėjimo nereikia turėti asmenims, turintiems Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse išduotus galiojančius vairuotojo pažymėjimus. 1926 metų Paryžiaus konvencijos dėl automobilių eismo, 1949 metų Ženevos konvencijos dėl kelių eismo ir 1968 metų Vienos konvencijos dėl kelių eismo susitariančiųjų šalių išduoti ir šių konvencijų reikalavimus atitinkantys nacionaliniai ir tarptautiniai vairuotojo pažymėjimai Lietuvos Respublikoje galioja, jeigu jų turėtojas nėra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas, o tapus nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventoju – ne ilgiau kaip šešis mėnesius nuo nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojų statuso įgijimo. Šie užsienio valstybėse išduoti vairuotojo pažymėjimai nepripažįstami, jeigu jų turėtojai nėra sukakę šio įstatymo nustatyto amžiaus arba jeigu vairuotojo pažymėjimai buvo išduoti asmenims, kuriems atimta teisė vairuoti transporto priemonės ar kurie teisės pažeidimo, už kurį atimta teisė vairuoti transporto priemonės, padarymo metu būdami nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojais ar turėdami leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje šio įstatymo 24 straipsnyje nustatyta tvarka nesusigrąžino teisės vairuoti transporto priemonę po to, kai ji buvo atimta. Be to, nepripažįstami vairuotojo pažymėjimai, išduoti asmenims, kuriems vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar vairuotojo pažymėjimas atimtas ji išdavusioje valstybėje.
15. Naujos redakcijos SEAKĮ 24 straipsnio ir 13 straipsnio 9 dalies nuostatų santykis įstatyme nėra atskleistas pakankamai aiškiai, tačiau iš įstatymo pakeitimo projekto aiškinamojo rašto matyti, kad pakeitimais, įsigaliojusiais 2022 m. lapkričio 1 d., be kita ko, patikslintos SEAKĮ nuostatos, siekiant užtikrinti, kad pagal Lietuvos Respublikos nacionalinius teisės aktus iš ne Lietuvos Respublikos gyventojų nebūtų reikalaujama įvykdyti papildomas sąlygas, susijusias su Lietuvos Respublikoje atimtos teisės vairuoti transporto priemonės grąžinimu, tam, kad pasibaigus teisės vairuoti atėmimo terminui būtų pripažįstamas užsienyje išduotas vairuotojo pažymėjimas. Taigi, sisteminiu bei teleologiniu būdu aiškinant galiojančias minėto įstatymo nuostatas, asmeniui, kuris nuolat gyvena užsienyje ir turi 1) Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse išduotus galiojančius vairuotojo pažymėjimus, 2) 1926 metų Paryžiaus konvencijos dėl automobilių eismo, 1949 metų Ženevos konvencijos dėl kelių eismo ir 1968 metų Vienos konvencijos dėl kelių eismo susitariančiųjų šalių išduotus ir šių konvencijų reikalavimus atitinkančius nacionalinius ir tarptautinius vairuotojo pažymėjimus, o tapus

nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventoju – ne ilgiau kaip šešis mėnesius nuo nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojų statuso įgijimo, pasibaigus teisės vairuoti transporto priemonę atėmimo terminui, netaikomos papildomos sąlygos, nustatytos SEAKĮ 24 straipsnyje, kad būtų grąžinta Lietuvos Respublikoje atimta teisė vairuoti transporto priemones. Tačiau tai netaikytina asmenims, kurie teisės pažeidimo, už kurį atimta teisė vairuoti transporto priemones, padarymo metu buvo nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojais ar turėjo leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Be to, ANK 424 straipsnio 3 dalies prasme neturinčiais teisės vairuoti transporto priemonę laikytini minėtų vairuotojų pažymėjimų turėtojai, kurie nėra sukakę SEAKĮ nustatyto atitinkamo amžiaus, taip pat jeigu vairuotojo pažymėjimai buvo išduoti asmenims, kuriems atimta teisė vairuoti transporto priemones. Netaikytini turinčiais teisę vairuoti transporto priemonę ir tie asmenys, kuriems vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar vairuotojo pažymėjimas atimtas jį išdavusioje valstybėje.

16. Pažymėtina, kad nuolatinės gyvenamosios vietos apibrėžtis pateikta Vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklėse (2.4 papunktis). Nuolatinė gyvenamoji vieta – pareiškėjo gyvenamoji vieta, kurioje jis paprastai gyvena bent 185 dienas kiekvienais kalendoriniais metais dėl asmeninių ir darbo ryšių arba, jeigu jis darbo ryšių neturi, tik dėl asmeninių ryšių, kurie artimai sieja pareiškėją su vieta, kurioje jis gyvena; pareiškėjo, kurio darbo ir asmeniniai ryšiai yra skirtingose vietose ir kuris dėl to skirtingose vietose, esančiose dviejose ar daugiau valstybių, pakaitomis gyvena, gyvenamoji vieta laikoma jo asmeninių ryšių vieta tik tada, jei pareiškėjas čia nuolat sugrįžta (ši sąlyga netaikytina, kai pareiškėjas užsienio valstybėje gyvena, kad atliktų apibrėžtos trukmės užduotį); mokyklos ar universiteto lankymas nereiškia nuolatinės gyvenamosios vietos pakeitimo, taip pat Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.12 straipsnyje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2025 m. spalio 21 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2AT-34-697/2025, 14 – 15 punktai).
17. Nagrinėjamoje byloje N. Bruzgytei surašytas administracinio nusižengimo protokolas ir ji nubausta pagal ANK 424 straipsnio 3 dalį už tai, kad vairavo transporto priemonę neturėdama teisės vairuoti; kai, pasibaigus teisės vairuoti transporto priemones atėmimo terminui, neįvykdė sąlygų ją susigrąžinti. Tiek bylą nagrinėjusi Institucija, tiek N. Bruzgytės atstovo skundus nagrinėję apylinkės ir apygardos teismai, konstatuodami, kad ji padarė minėtą nusižengimą, vadovavosi išimtinai SEAKĮ 24 straipsnio nuostatomis, įtvirtinančiomis papildomas sąlygas susigrąžinti atimtai teisei vairuoti transporto priemonę, tačiau netyrė ir neanalizavo jų SEAKĮ 13 straipsnio 9 dalies nuostatų kontekste. Todėl liko iki galo neištirtos ir neįvertintos aplinkybės dėl N. Bruzgytės nuolatinės gyvenamosios vietos, jos turimo vairuotojo pažymėjimo atitikties ar neatitikties pirmiau aptartoms SEAKĮ 13 straipsnio 9 dalies nuostatomis ir kitos aplinkybės, lemiančios SEAKĮ 24 straipsnyje nustatytų papildomų sąlygų taikymą ar netaikymą. Dėl to byla grąžintina apygardos teismui.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 662 straipsnio 14 dalies 3 punktu,

n u t a r i a :

Panaikinti Klaipėdos apygardos teismo 2026 m. vasario 2 d. nutartį ir perduoti administracinio nusižengimo bylą nagrinėti apygardos teismui.

Teisėjai

Olegas Fedosiukas

Eligijus Gladutis

Alvydas Pikelis